

Η Δύση της Ανατολής - Θεσσαλονίκη 1870-1912 – Τα χρόνια του Μετασχηματισμού», έκδοση του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, με στόχο καλύτερο μέλλον μέσα από το παρελθόν

Κάθε χρόνο τέτοια εποχή η βιβλιοθήκη του Τηλεφωου εμπλουτίζεται με μια έκδοση που μας «ταξιδεύει» στον χρόνο, δίνει άλλο νόημα και χρώμα στην ιστορία των σχολικών βιβλίων και των επιτελιών και μας επιτρέπει να σκεφθούμε και να αναρωτηθούμε: «Έτσι ήταν η Θεσσαλονίκη που ξέρουμε, που αγαπάμε, που τραγουδάμε, που σεργιανάμε, πριν μόνος από εκατό χρόνια;». Η έκδοση είναι του Μορφωτικού Ιδρύματος Εθνικής Τραπέζης, που πάντα ξέρει καλύτερα, και σπιντζεται στην έκθεση με τον ίδιο τίτλο που το ΜΙΕΤ διοργάνωσε στη Θεσσαλονίκη, τιμώντας τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της πόλης. Το γοητευτικό της όλης υπόθεσης είναι ότι το υλικό της έκθεσης, και του τόμου, προέρχεται από τη συλλογή ταχυδρομικών δελταρίων του Αγγελου Παπαϊωάννου, ο οποίος, όπως τονίζεται στον πρόλογο, «ευγενικά παραχώρησε την άδεια για την ψηφιοποίηση της συλλογής του. Ηδη, η ψηφιοποιημένη συλλογή του ανήκει στο Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο - ΕΛΙΑ του ΜΙΕΤ και είναι πλέον προσβάσιμη στους μελετητές». Από τις 1.300 καρτ-ποστάλ της συλλογής Παπαϊωάννου έχουν επιλεγεί 187 δελτάρια, τα οποία εμπλουτίστηκαν με 38 επιπλέον από τις συλλογές του ΕΛΙΑ που αφορούν επαγγέλματα και ενδυμασίες. Ο τόμος είναι δίγλωσσος – ελληνικά και αγγλικά.

Της ΕΛΕΝΗΣ ΜΠΙΣΤΙΚΑ

Ο καθηγητής Ιωάννης Δ. Στεφανίδης, που διδάσκει διπλωματική ιστορία στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, είναι ο ιστορικός σύμβουλος της έκθεσης, έγραψε δε τα εισαγωγικά κείμενα των ενότητων στις δύο γλώσσες. Ο αρχιτέκτων Γιάννης Επαμεινώνδας, υπεύθυνος του ΜΙΕΤ στη Θεσσαλονίκη και επιμελητής της έκθεσης, έγραψε τα κείμενα

Δύο αιώνες συναντώνται στο ειδικευμένο φως αδιατάρακτου χρόνου - Εβραίες, μπτέρια και κόρη, στη Θεσσαλονίκη αρχών του 20ού αιώνα, η μπτέρια με τουρκική ενδυμασία, η κόρη με «μοντέρνα» δυτική μόδα. Η καρτ-ποστάλ από τη συλλογή του Αγγελου Παπαϊωάννου είναι το εξώφυλλο του ιστορικού τόμου, έκδοση ΜΙΕΤ.

που συνοδεύουν το φωτογραφικό υλικό, σύμφωνα με την τεκμηρίωση του συλλέκτη Αγγελου Παπαϊωάννου.

Ο πρόλογος δίνει τα ονόματα των συνεργατών Γιάννη Επαμεινώνδα, Μαργαρίτας Καλαφάτη, Κάκκας Καμπάντα, Γιώργου Κουμαρίδη στη Βίλα Καπαντζή, που εργάστηκαν με ζήλο ώστε η έκθεση να αποτελέσει ουσιαστική συνεισφορά στον εορτασμό της εκατονταετηρίδας. Καρπός της εργασίας τους είναι ο τόμος που οφείλει πολλά στην επιμέλεια της Κωστούλας Σκλαβενίτη και του Νίκου Αναστασόπουλου και στη δεξιοτεχνία, του γούστο και την υπομονή του Νίκου Κυριακίδη. Όσο για τον συλλέκτη των ταχυδρομικών δελταρίων «η γενναίοτητα του τιμάρ το ΜΙΕΤ αλλά και την πόλη της Θεσσαλονίκης σε άλλη μια δύσκολη καμπή της ιστορίας της», καταλήγει ο πρόλογος. Ο τόμος αποτελεί το εταιρικό

δώρο της Εθνικής Τραπέζης, τον συνοδεύουν τα επαγγελματικά επισκεπτήρια του Γιώργου Π. Ζανιά, προέδρου Δ.Σ. της Εθνικής Τραπέζης, του Αλέξανδρου Γ. Τουρκογιά, διευθύνοντος συμβούλου, και του Πέτρου Χριστοδούλου, αναπλ. διευθύνοντος συμβούλου.

Είναι η διαχρονική Θεσσαλονίκη που μας στέλνει τα επιστολικά δελτάρια, ενημερώνοντάς μας για τη χρονική περίοδο της ιστορίας της, όταν πέρασε από την Ανατολή στη Δύση, κρατώντας όμως στοιχεία και από τις δύο, έως σήμερα.

Αυτά τα λέει ο «ταξιδευτής» του βιβλίου αυτού, καθώς μέσα στις μαυρόσπρες, έγχρωμες ή σε σέπια ανέκδοτες καρτ-ποστάλ ανακαλύπτει μια Θεσσαλονίκη ελάχιστα αναγνωρίσιμη σήμερα, που όμως τα σουβενίρ της κρατούν θέση στη μνήμη μας. Και συχνά θυμίζουν, με πόνο, τις ανάλογες καρτ-ποστάλ της κοσμοπολίτικης Σμύρνης, προ του 1922, που μετά την Καταστροφή πέρασε από την ευρωπαϊκή της όψη σε καθαρά τουρκική εικόνα και νοοτροπία, χωρίς επιστροφή. Όμως σήμερα, η Θεσσαλονίκη είναι πάντα στη θέση της, όμορφη, ελληνική πέρα ως πέρα, τιμά την εβραϊκή της κοινότητα και αντλεί από το παρελθόν της δύναμη αντίστασης σε όποιες επιβουλές.

Όπως σημειώνει το εισαγωγικό κείμενο με την υπογραφή του προέδρου του Δ.Σ. Γιώργου Π. Ζανιά και του διευθύνοντος συμβούλου της ΕΤΕ Αλέξανδρου Γ. Τουρκογιά «στο γύρισμα μιας ακόμης δύσκολης χρονιάς η Διοίκηση της ΕΤΕ προσφέρει αυτό το βιβλίο σε φίλους και συνεργάτες με την πεποίθηση ότι η ιστορική αυτογνωσία μπορεί να αποδειχθεί πολύτιμος σύμβουλος, σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Η ευχή αλλά και ο δλωμένος στόχος είναι το 2013 να μας βρει πιο αισιόδοξους για το παρόν και το μέλλον της χώρας μας».

ΤΗΛΕΦΩΣ

Σκηνή μπροστά στο πολυτελές ξενοδοχείο «Ολύμπος Παλάς» στη γωνία της παραλιακής με την πλατεία Ολύμπου, μετέπειτα Ελευθερίας.

«Ενθύμιον Θεσσαλονίκης». Η ίδια φωτογραφία τυπωμένη σε τρεις διαφορετικές καρτ-ποστάλ από ισάριθμους εκδότες με διαφορετική, κάθε φορά, λεζάντα. Ελληνες χωρικοί, ομάδες Βουλγάρων ή «Μακεδονική» οικογένεια.

Το Γεντί Κουλέ, το Επαπαύργιο και ο Λευκός Πύργος με τα παλιά του τείχη σε καρτ-ποστάλ των αρχών του 20ού αιώνα.

Το Splendid Palace Hotel στην παραλία της Θεσσαλονίκης. Κάπκε το 1917 και στη θέση του χτίστηκε το «Μεντιπεραν».